

**Нетрішинський професійний ліцей
Кабінет української мови та літератури**

Дистанційне навчання

**Підготувала: викладач української мови
*Васильчук Тетяна Володимирівна***

Нетішин - 2020

Синтаксична норма
II варіант

1. Лексичну помилку допущено в рядку

- А автобус на замовлення
- Б бувший директор
- В вимкнути електрику
- Г образив мимоволі

2. Правильно поєднано іменник із числівником у рядку

- А півтори центнера
- Б два з половиною року
- В одна десята кілометрів
- Г кількадесят учасників
- Д двадцять чотири відсотка

3. Граматичну помилку допущено в рядку

- А найвідоміші скульптури
- Б більш цікавіший сюжет
- В тонший від паперу
- Г найменш привабливі ціни
- Д зрозуміліше пояснення

4. Помилково вжито слово в рядку

- А винайняв квартиру в центрі
- Б запросив до вітальні
- В розповів про відрядження
- Г приїхав вісім років назад

5. Літеру у на місці всіх пропусків треба писати в рядку

- А ..війшли до хати, переконана ... цьому
- Б... свободу віримо, прочитала ... афіші
- В зайшла ... ранці, пішли ... світлицю
- Г була ... Сваляві, дивився ... віконечко
- Д приходила ... формі, квіти ... руках

6. Граматичний зв'язок між підметом і присудком порушено в реченні

- А Більшість учасників конференції прибули пізніше.
- Б Василь з Іваном рано-вранці поїхали на косовицю.
- В На галявині росло дванадцять молодих берізок.
- Г ООН ухвалила важливе рішення щодо миротворчого контингенту.

7. Прочитайте речення.

Найбільш ... об'єктами фінансування є ті, що мають значно ..., порівняно з іншими, ефективність і ... у своїй галузі енерговитрати.

Правильним є варіант заповнення пропусків

- А привабливими, вищу, найнижчі
- Б привабливішими, вищу, найнижчі
- В привабливими, найвищу, найнижчі
- Г найпривабливішими, вищу, нижчі
- Д привабливішими, вищу, нижчі

8. Редагування потребує одна із синонімічних сполук у рядку

- А згадати між іншим/принагідно згадати
- Б упродовж місяця/на протязі місяця
- В дотепер не з'ясовано/досі не з'ясовано

Г насамперед знати/передусім знати
Д знайти без зволікань/знайти негайно

9. Укажіть рядок, що містить неповне речення.

- А Не святі горшки ліплять. (Нар. творч.)
Б Красна пташка своїм пір'ям, а людина — знанням. (Нар. творч.)
В Зимовий сад... (В. Сосюра)
Г Добре господині, коли повно в скрині. (Нар. творч.)

10. Установіть відповідність між односкладними простими реченнями і їх типами.

- 1 безособове
2 неозначено-особове
3 узагальнено-особове
4 означено-особове
Б Настав сірий, морозний ранок. (О. Довженко)
В Шануй батька свого і матір свою. (З Біблії)
Г Хати хитало течією. (О. Довженко)
Д Ударили у дзвін, народу сповістивши перемогу. (Л. Забашта)

11. Утворіть словосполучення, знявши дужки.

Зрадити (подруга), нехтувати (поради), вибачте (я), хворий (запалення легенів).

12. Утворіть і запишіть речення.

- Мама з двомісячною сестричкою (пішла, пішли) до лікаря.
Більшість моїх однокласників (готується, готуються) до ЗНО.
Музей-садиба (заснований, заснована) у кінці XIX ст..
Батько І.Франка був (коваль, ковалем)

**Синтаксична норма
I варіант**

1. Граматичних помилок немає в реченні

- А За молоденьким гаєм ріс більш старезний ліс.
Б Шлях через поле видався їм найбільш коротшим.
В Для гостей чемпіонату приготували найкращі місця.
Г Цього разу відпочинок здався більш гарнішим.
Д Наступного року очікують холоднуватішого літа.

2. Прочитайте речення.

- Фігуристка, [...] хворобу, блискуче виконала складний стрибок.
Замість пропуску можуть стояти всі слова, ОКРІМ
А незважаючи на   Б не дивлячись на   В забувши про
Г подолавши   Д попри

3. Граматично правильне закінчення речення «Приїхавши до Криму,...»

- А мене відразу захопив п'янкий аромат олеандрів.
Б перед вами раптово розпросториться лазурове море.
В дітлахи швидко засмагли під лагідним сонцем.
Г згадуються неперевершені поезії Адама Міцкевича.
Д усіх відпочивальників гостинно зустрічає Сімферополь.

4. Помилково вжито слово в рядку

- А зачинити кабінет фізики   Б доводити складну теорему
В складати випускний іспит   Г мішати проводити урок

5. Літеру у на місці всіх пропусків треба писати в рядку

- А ..війшли до комори, переконана ... цьому
- Б... свободу віримо, прочитала ... книзі
- В зайшла ... зошиті, пішли ... світлицю
- Г була ... Львові, дивився ... стелю
- Д приходила ... формі, жити... Фастові

6. НЕПРАВИЛЬНИМ є запропонований у дужках варіант рядка

- А відповідно до Конституції (за Конституцією)
- Б багатий кам'яним вугіллям (багатий на кам'яне вугілля)
- В на вимогу прокуратури (по вимозі прокуратури)
- Г берегти на всякий випадок (берегти про всяк випадок)
- Д розумітися в оподаткуванні (розумітися на оподаткуванні)

7. Редагування потребує сполука в рядку

- А згадати між іншим, принагідно згадати
- Б упродовж місяця, на протязі місяця
- В дотепер не з'ясовано, досі не з'ясовано
- Г насамперед знати, передусім знати
- Д знайти без зволікань, знайти негайно

8. Граматично правильно утворено словосполучення

- А розпочнеться о четвертій годині
- Б зустрінемося без десяти дев'ять
- В тренувалися до пів сьомої години
- Г прибігти без десяти хвилин третя
- Д зателефонуйте після дев'яти

9. Позначте неповне речення, у якому слід поставити тире (розділові знаки опущено).

- А Три по три дев'ять.
- Б У тітки Василини рушники на стінах. (В. Лісовський)
- В Не одягає красить чоловіка, а добрі діла. (Нар. творч.)
- Г Надворі дощ, а я без парасольки. (О. Забужко)

10. Установіть відповідність між односкладними простими реченнями і їх типами.

- 1 узагальнено-особове
- 2 неозначено-особове
- 3 безособове
- 4 означено-особове
- А Ми їхали тепер від села до села. (Ю. Смолич)
- Б Сьогодні пишуть диктант. (М. Стельмах)
- В Треба бути щедрим і вимогливим до себе (О. Довженко)
- Г Бережіть час — його за гроші не купиш. (Нар. творч)
- Д Пливу човником... (О. Копиленко)

11. Утворіть словосполучення, знявши дужки.

Завдавати (біль), ігнорувати (попередження), командувач (військо), стосуватися (ми)

12. Утворіть і запишіть речення.

- Частина дітей (гралася, гралися) у схованку.
- Більшість бійців (лягла, лягли) спати.
- Команда "Динамо" (вийшла, вийшло) до фіналу змагань.
- (Пройшло, пройшли) в мовчанні кілька хвилин

Контрольна робота №2

Синтаксична норма

1. До синтаксичних норм не належить: (1б.)

- А. правильне використання однорідних членів речення
- Б. точність у поєднанні слів у словосполученні
- В. правильне вживання дієприкметникових зворотів
- Г. правильне вживання розділових знаків у реченні
- Д. особливості зв'язку між підметом і присудком.

2. Слово здійснила не узгоджується з абрєвіатурою(1б.)

- А. США
- Б. УПА
- В. ЗОШ
- Г. ГЕС
- Д. СБУ

3. Логічну помилку допущено в реченні: (1б.)

- А. Учитель, пояснив, як потрібно писати твір-роздум.
- Б. Пролунав дзвінок, який сповістив про закінчення уроку.
- В. Головне, на чому заострювали увагу на зборах,- це дисципліна на уроці.
- Г. Мама просила викопати ще одну вуличку картоплі, і в мене не було вже сил.
- Д. Консультант детально розповідав про видавництво, але мене це мало цікавило.

4. Яке з речень безособове? (1б.)

- А. Народ скаже, як зав'яже.
- Б. Нам дали гарячого міцного чаю.
- В. Після перших ранніх дощів стояли невеликі калюжі.
- Г. Ой біжи, біжи, досадо, не вертай до хати.
- Д. Надворі світало.

5. У якому реченні прямий порядок слів? (1б.)

- А. За селом одкривався чарівний світ.
- Б. Після зборів компанія десятикласників, велика, галаслива, пішла прогулятися містом.
- В. До стилістичних фігур належать антитеза, градація, повторення.
- Г. Сталося це навесні.
- Д. Земля пахне торішніми травами і запашною м'ятою.

6. Неповним є речення: (1б.)

- А. Люди – прекрасні. Земля – мов казка.
- Б. Телефон – у кишені куртки.
- В. Левада затоплена водою.
- Г. Вогонь – друг; вогонь – ворог.
- Д. Нам було весело.

7. Яке з речень складнопідрядне з підрядним наслідковим? (1б.)

- А. Не бійтесь заглядати у словник: це тихий яр, а не сумне провалля...
- Б. Він так швидко говорив, що ми нічого не могли розібрати.
- В. Надворі сутеніло, так що незабаром можна і рушати.
- Г. Як умру, то поховайте мене на могилі...
- Д. Якби такі ніжки мала, то б я ними чеберяла, як той зайчик.

8. Установіть відповідність.(5б.)

Вид односкладного речення**Приклад**

1. Називне	А. Укладено і опубліковано підручники для шкіл
2. Узагальнено-особове	Б. Скільки віршів вивчили!
3. Неозначено-особове	В. Тривожна тиша...
1. Безособове	Г. Розкажіть мені, бабусю, казку.
5. Означено-особове	Д. Учіться, брати мої, думайте, читайте!
	Е. Я вірю в силу слова!

9. Відредагуйте речення. (4б.)

У нашому місті дороги ремонтуються дуже повільно.

Півтора місяця ми працювали над цим проектом.

З журбою радість обнялись.

На засідання комісії діляться досвідом по роботі з неблагополучними сім'ями.

10. Утворіть і запишіть словосполучення. (4б.)

Навчатися в (місто Миколаїв).

Слухати (співачка Оля Полякова).

Приїхав до (село Кам'яний Міст).

Знаходиться за (річка Кодима).

11. Утворіть словосполучення, знявши дужки. (4б.)

Зрадити (подруга), нехтувати (поради), вибачте (я), хворий (запалення легенів).

12. Утворіть і запишіть речення. (4б.)

Мама з двомісячною сестричкою (пішла, пішли) до лікаря. Більшість моїх однокласників (готується, готуються) до ЗНО. Музей-садиба (заснований, заснована) у кінці ХІХ ст.. Батько І. Франка був (коваль, ковалем)

13. Розставте розділові знаки, вкажіть ускладнювальні компоненти. (4б.)

Музей бойової слави відвідали і учні молодших класів і старшокласники.

Це було літом саме в жнива.

У всякому ділі є свої майстри і своє так би мовити натхнення.

Ти мене з дитинства підіймала хліб дала з піснями солов'я відвела доріг мені немало земле зореносице моя.

14. Відредагуйте речення. (4б.)

Я не пішов на дискотеку. Бо треба було готуватися до контрольної роботи.

Головне, на чому зосередити увагу, - це на розкритті теми.

Я увімкнув світильник, що стоїть на столі.

Хлопець вийшов на ганок до брата, який був мокрий від роси.

**Синтаксична норма. Синтаксичні узгодження
(Тестові завдання)**

1. Граматичну помилку допущено в реченні

- А Луги, струшуючи росу, розляглися співами солов'їв.
- Б Сонце вже пригрівало, висушуючи рештки роси.
- В Дерева зеленіли, кидаючи густий затінок на вулицю.
- Г Травень дощами проллється, вкриваючи землю рястом.
- Д Мандруючи горами, учнями було зібрано колекцію рослин.

2. Граматичну помилку допущено в реченні

- А Ледь чутно курликаючи, летіли журавлі.
- Б Блискавиці шматували небо, розколюючи хмари.
- В Прощався з літом я, блукаючи лугами.
- Г Зламавши кригу, річкою залило всю заплаву.
- Д Хвилі тихо шелестіли, котячись на берег.

3. Граматичну помилку допущено в реченні

- А Наївшись огіркових пуп'янків, Сашко натрапив на моркву.
- Б Тікаючи від дідового кашлю, хлопець стрибнув прямо в тютюн.
- В Кинувшись через тютюн у сад, бухнувся з розгону на коліна.
- Г Не знаючи, куди піти, я тихо поповз у густу малину.
- Д Причаївшись у малині, мене наздогнали бабині молитви.

4. Граматично правильне закінчення речення Відпочиваючи в Карпатах...

- А черпаєш силу від дрімучих соснових лісів.
- Б соснові ліси напувають тебе цілющою силою.
- В мені хочеться оздоровитися в соснових лісах.
- Г у тебе залишаться яскраві враження надовго.
- Д повітря соснових лісів допоможе зняти втому.

5. Граматично правильне закінчення речення Готуючись до іспитів...

- А увесь матеріал має бути повторений.
- Б учень повторив увесь вивчений матеріал.
- В ретельно повторюються винятки з правил.
- Г велику роль відіграють тренувальні вправи.
- Д учитель рекомендує учням робити нотатки.

6. Правильно побудовано речення

- А Визирнувши у вікно, на вулиці йшов сніг
- Б Зайшовши у парк, від снігу іскряться ялинки.
- В Готуючи вечерю, я слухаю новини по радіо.

- Г Побачивши матір, у мене забилося серце.
- Д Я купив цього собаку ще будучи цуценям

**Просте ускладнене речення.
Однорідні члени речення.**

1. Однорідними членами ускладнено речення

- А За лісом сонце сходило і розсіювалося біле плетиво хмар.
- Б То зоря згасає, то меркне місяць у чорній млі.
- В Дерево переплелося вітами, кущі шипшини порозросталися.
- Г Хочеш їсти калачі — не сиди на печі.
- Д У небі то розгоряються, то погасають сліпучі ракети.

2. Однорідними підметами ускладнено речення

- А Любив дід гарну бесіду й добре слово.
- Б Кривда правду переборє, і від того бідним людям горе.
- В І Волги плин, і вітер подніпровський несуть веселі наші паруси.
- Г І день, і ніч, і тисячі ночей, спасибі вам за цю Шехерезаду.
- Д Нехай тендітні пальці етики торкнуться вам серце і уста.

3. Однорідними присудками ускладнено речення

- А Земля на тих полях була чиста, чорна і сита.
- Б Парк прикрашають статуї, фонтани, альтанки.
- В На ходу Соломія висмикувала стебло або корінь водорості.
- Г Почувся знадвору чийсь тихий, проте знайомий голос.
- Д Осінню, веселим падолистом дихнув на нас вітер.

4. Однорідними додатками ускладнено речення

- А Ось засиніла на небосхилі попруга, чи ліс, чи гори.
- Б Думки, надії і причали снів мені давно нічого не пророчать.
- В Весело й шумливо на вигоні за шахтарською слобідкою
- Г Люблю твій малиновий усміх і святкову розкриленість барв.
- Д Радіти і садок, і поле, і долина.

5. Однорідними додатками ускладнено речення

- А Обов'язковість, уважність — риси успішних людей.
- Б Ховає час печать і сум за грати.
- В Дощ і чорнобривці пахнуть осінню.
- Г Очі їхні — любов та благання.
- Д І сну нема, і спокою немає.

6. Однорідними обставинами ускладнено речення

- А Вітер в гаї нагинає лозу і тополю.
- Б Цілу ніч надворі виє хуга, плаче, деренчить в віконнім склі.
- В Ой не хочу хатки, ані сіножатки, ні ставка, ні млинка, ні вишневого садка.
- Г Окрім груш, слив, яблунь, тут росли дуби, клени й тополі.
- Д А фіолетово, а синьо при хаті півники цвітуть.

7. Перед виділеним сполучником треба поставити кому в реченні (розділові знаки пропущено)

- А Серед долини зеленіють розкішні густі та високі верби.
- Б Тужлива пісня зринає з сопілки та не розважає сумного серця.
- В А весілля в нашої донечки буде пишне людне та багате.
- Г Хай тобі стелиться біла дорога та зелено вруняться обабіч жита.
- Д Верби понахилялися до мене та й шепочуть довгастими листочками.

8. Правильно поставлено розділові знаки в реченні

- А Є в нас сила і правда, і слава, і земля своя рідна й свята.
Б Шумить і шепче, і тривожить зрадливий дощ із-за кутка.
В Їхав, їхав козаченько лугом, долиною та лісочком, та садочком до своєї милюї.
Г На Колимі запахло чебрецем, і руто-м'ятою, і кропивою.
Д А чи не занадто я славословлю старих своїх коней і село, і стару свою хату?

9. Між однорідними членами треба поставити кому в реченні (розділові знаки пропущено)

- А У принишклих полях і луках ще лежить сніг.
Б То не хмара біла пташка хмарою спустилась.
В Боець не сказав прокричав ці слова.
Г Багата моя Січ була не п'яним скопом могутніми синами!
Д Тече вода в синє море та не витікає.

10. Перед виділеним сполучником треба поставити кому в реченні (розділові знаки пропущено)

- А Ніч була хоч і зоряна але темна.
Б Я живу не так собою як тобою.
В Справжні чудеса можна побачити уві сні або в казці.
Г Було нестерпно жарко як у приміщенні так і на вулиці.
Д Людина птиця і бджола люблять погожу днину.

11. Між однорідними членами треба поставити кому в реченні (розділові знаки пропущено)

- А І сміх і гріх було дивитися на цю недоладну постать.
Б Про безхарактерних людей кажуть ні риба ні м'ясо.
В І холод і голод оселилися в Чінчиній хаті.
Г Нічний спосіб життя ведуть і сич і сова.
Д І гак і сяк намагався їм допомогти а не виходить.

12. Тільки один ряд однорідних членів має речення

- А То тут, то там на осонні прокльовуються пагінці картоплі, моркви, гарбузів, квасолі, динь.
Б Світло хвилями ллється з неба, сповняє повітря, несито пожирає тіні на землі, заганяє їх під дерева, кущі й гушину.
В Як мати любила робити і в городі, і в полі, і в лузі, і в лісі і тихо втішалася зробленим.
Г І коли доля раптом так жартує, що світло заступає чорна хмара, лише надія крила нам дарує і до життя у віру повертає.
Д І пада сніг лапатий, волохатий спокійно й величаво над селом.

13. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А Квітнуть вишні в моєму саду, пахнуть солодко, ніжно, тремтливо.
Б Народилося літо з дощів і холодних снігів, наполохало сіло в садочку під вишнею.
В І враз затремтіло молоде листя, зашамотіло, струсило з себе дощ самоцвітів.
Г Любіть травинку і тваринку, і сонце завтрашнього дня.
Д Часом наснитися синій барвінок, сивий полин і сум чебрецевий.

14. Правильно поставлено розділові знаки в реченні

- А Ти ізнов мені снишся на стежці гіркої розлуки синім лугом, ромашкою, й птицею з канівських круч.
Б Представники обласної державної адміністрації зустрічалися, як із студентською молоддю, так і з робітниками на підприємствах.
В Малюк підстрибом опинився біля бабусі, заглянув у розтулені долоні і розгублено застиг: метелик лежав, і ледь ворушився.
Г Природа оберігає й застерігає людину від злих помислів, учинків,

робить її благородною, щедрою, здоровою, й навіть мудрою.

Ді вдень і вночі до мого дому, саду, джерела буде відчинено хвіртку для сусідів, для їхніх дітей і всіх добрих людей.

15. Прочитайте речення.

Підвищена потужність освітлювальної апаратури(1) і оновлений смарагдовий газон(2) і осіяний розсувний дах над стадіоном створюють кращі умови(3) як для футболістів(4) так і для трансляції футбольних матчів(5) легкоатлетичних змагань та інших турнірів.

Кому треба поставити на місці всіх цифр, ОКРІМ

А 1

Б 2

В 3

Г 4

Д 5

16. Прочитайте речення.

«Кобзар» читали(1) перечитували(2) заучували напам'ять і переписували в Києві(3) у Харкові(4) у Полтаві(5) і в інших містах і селах по обидва боки Дніпра.

Кому треба поставити на місці всіх цифр, ОКРІМ

А 1

Б 2

В 3

Г 4

Д 5

17. Прочитайте речення.

Дівчина кинулась(1) затряслася(3) схопилася, щоб утікати (3) та, висипавши на землю квітки з фартушини, похопилася(4) знову опустилась па траву (5) і стала обома руками гарбати й кидати у фартушину польове добро.

Кому треба поставити на місці всіх цифр, ОКРІМ

А 1

Б 2

В 3

Г 4

Д 5

18. Ряд однорідних членів утвориться, якщо серед варіантів продовження речення

Поволі згасає багаття... вибрати

А розведене пастухами ще зранку

Б що залишили недолугі туристи.

В і ховається за ліс сонце.

Г перетворюючись на чорне попелище.

Д і залишає по собі пустку.

Односкладні речення.

1. Односкладним безособовим є речення

- А По селу застрибало відлуння цокоту сокири.
- Б Навколо запахло чебрецем і м'ятою.
- В Напечемо солодкої цибулі, із підчеревини нашкваримо шкварок.
- Г Передсвітанкова весняна тиша рідних полів.
- Д Батьківщину і матір не вибирають.

2. Односкладним називним в речення

- А У тихім сквері серед віт мармурова Венера.
- Б Вузька вуличка. Стіна, повита хмелем.
- В У синіх відрах листя лопушине.
- Г Твої спогади світлі, але щемливі.
- Д За вікном жоржини й чорнобривці.

3. Односкладним означено-особовим є речення

- А Бережи честь змолоду.
- Б Ночвами моря не перепливеш.
- В Лупайте сю скалу!
- Г Поспішайте творити добро!
- Д Щозміни норму виконуємо на сто відсотків.

4. Односкладним неозначено-особовим є речення

- А Батьків не вибирають.
- Б Нарешті ремонтують магістраль.
- В Правди не сховаєш.
- Г Коней на переправі не міняють.
- Д З двох бід вибирають меншу.

5. Односкладним узагальнено-особовим є речення

- А День народження святкуватиму пізніше.
- Б Правда неправду перетягне.
- В Немає пісні без любові.
- Г Держи кишеню і уста замкненими.
- Д Спинися, мить, зіграй сонату вічну!

6. Односкладним узагальнено-особовим є речення

- А Весна, і смерть, і світле воскресіння.
- Б По радіо повідомляють про нельотну погоду.
- В Семеро одного не ждуть.
- Г Дарованому коневі в зуби не дивляться.
- Д Незабаром має світати.

7. З'ясуйте вид односкладних речень.

Односкладне речення   Приклад

1 означено-особове	А Свого щастя і колесом не об'їдеш.
2 неозначено-особове	Б Нині холодно навіть удень,
3 узагальнено-особове	В Стою, мов скеля, непорушний.
4 безособове	Г До Харкова в'їжджали зночі.
	Д Пекельний посвист снарядів,

8. З'ясуйте вид односкладних речень.

Односкладне речення   Приклад

1 означено-особове	А Сьогодні світлий день Різдва.	
2 неозначено-особове	Б З полони хліба не спечеш.	
3 узагальнено-особове	В Весною в селі встають рано.	
4 безособове	Г Любим дивитись на зорі, на їх	неосяжну сім'ю.
	Д Працювати далі над сюжетом чи покинути?	

9. З'ясуйте вид односкладних речень.

Односкладне речення   Приклад

1 означено-особове	А Пахло чебрецем і свіжою травою.	
2 неозначено-особове	Б Довгий яр, білою черемхою залитий.	
3 узагальнено-особове	В Більше роби та менше говори.	
4 називне	Г Наливайтесь, житечко й ячмінь,	тепловиною.
	Д Весілля справляли по-старосвітському.	

10. З'ясуйте вид односкладних речень.

Односкладне речення   Приклад

1 означено-особове	А Журбою поля не виореш.
2 неозначено-особове	Б Цього літа градом побило врожай.
3 узагальнено-особове	В Пахощі весняного лугу,
4 безособове	Г Покремсали життя моє на частки.
Д Люблю чернігівську дорогу — весною, влітку, восени.	

11. З'ясуйте вид односкладних речень.

Односкладне речення   Приклад

1 означено-особове	А Незнятий кадр незіграної ролі.
2 неозначено-особове	Б За одного небитого двох битих дають.
3 узагальнено-особове	В Благословляю і люблю твоє чоло двадцятивесне.
4 безособове	Г Зелене море зроблять із Дніпра.
Д Завіяло, заговорило снігом у полі.	

12. З'ясуйте вид односкладних речень.

Односкладне речення   Приклад

1 означено-особове	А Криши, ламай, троци стереотипи,
2 неозначено-особове	Б У повітрі стало тепліше й світліше.
3 узагальнено-особове	В Чінчину хату опечатали, забили.
4 називне	Г Слухай кожного, але не з кожним говори.
Д Спокійні очі, сива голова, жорстка кирея кольору нічного.	

Речення. Види речень

1. Простим є речення

- А Навіщо мені весна, кади твої очі — проліски?
- Б Золотожари літня ніч губила, і матіола мліла запашна.
- В Зігрій мене, бо осінь за вікном про себе тихим сумом сповістила.
- Г То все було в весняній круговерті, у юності щасливому гнізді.
- Д А вже весна, і знову серця щем, і знов надія мертва оживає.

2. Простим є речення

- А Любі дерева, справжня весна ще далеко, ще за горами, за морями.
- Б Весна, коли сонце тече по деревах, по будинках, по рамах вікон.
- В Перед весною зачудовано стоять дерева, затиш вечір, спинилася хмарина.
- Г Ціле літо виноград п'явся на риштовання з трубок і дроту, доки не заціпенів.
- Д Увечері стало хмаритись, тому смеркало швидко.

3. Простим є речення

- А Життя гортає сторінки, не зупиняється, годинник свариться роками на стіні.
- Б Самотність — як обірвана струна, вона ніколи не буває в парі.
- В Розгулялось літо в росах, в золотих пшеничних косах, в полинових перевеслах,
- Г Давай ще раз побудемо ми разом, нам вечір цей сам Бог подарував.
- Д Глянь за вікно: який чарівний вечір запалює над озером свічки!

4. Складним є речення

- А Стара черемха заздро поглядала на першу вишню, визрілу несміло.
- Б Народилося літо з дощів і снігів, наполохано сіло в садочку під вишнею.
- В Зустрілись двоє пізно по зимі, та вже й на скронях паморозь зимова.
- Г Мені чомусь наснилася весна, така ясна, така сліпучо-біла.
- Д Мати жде і поглядом далеким шукає битий, посивілий шлях.

5. Складним є речення

- А Початок літа — і з-під батьківської опіки виходить молоде покоління,
- Б Молоді серця вбирають напугані слова, повні мудрості й доброти.
- В Дивлячись на край свіжої ріллі, бачу кінець літа.
- Г Синиці, зозулі розгойдують квітневий досвіток, розворушують кожну гілочку.
- Д Під тихий крок зорі, під води призаснулі на цей пісок і ми вкладем свій крок.

6. Спонукальним є речення

- А Червоне сонце закотилося в імлу й пірнуло за обрій.
- Б Жваве полум'я жагуче здійнялося вгору й засичало.
- В Снігопади припинилися, і над селом розпогодилося.
- Г Насилає зима холоди, і зовні сумне село стає врочисто білим!
- Д Нехай добро завертає у кожен дім і сіє своє золоте зерно.

7. Розповідним є речення

- А Не дивися так привітно, яблуновоцвітно.
- Б День біжить, дзвенить-сміється, усміхається!
- В Гукнем же в світ про наші болі!
- Г Х го може ніч обернути на днину?
- Д Візьми мене, природо, і до своїх причисль.

8. Поширеним є речення

- А Годі бити байдики!
- Б Осінь сіла відпочити.
- В З журбою радість обнялися.

Г Сергій — ні риба ні м'ясо.
Д Ранки стають морозними.

9. Поширеним є речення

А Літо й досі не здається.
Б Батько з сином були терплячими.
В Чумацький Шлях — сузір'я.
Г Братик нашкодив і наживав п'ятами.
Д Кожен з нас, буває, помиляється.

10. Непоширеним є речення

А Ще сонячні промені сплять.
Б Не все пробачить можна і забути.
В Сусіди почали бити тривогу.
Г Сиплеться і сиплеться осіннє листя.
Д Сміливі завжди мають щастя.

11. Односкладним є речення

А Поети вічні перехожі.
Б У високості — блакить.
В Старі дуби, спасибі вам за осінь!
Г Мій перший вірш написаний в окопі.
Д Краплини перші вдарили об шибку.

12. Односкладним є речення

А Мораль — в піску зарита.
Б Я — не мудрець, я лиш поет.
В За обрієм наші найпотаємніші мрії.
Г Весна — художник дуже знаменитий.
Д Не даруйте жовті тюльпани — квіти розлуки.

13. Двоскладним є речення

А П'єм дикого ячменю буйний солод.
Б Струшую роси — свідків сходу сонця.
В Ой біжи, біжи, досадо, не вертай до хати.
Г Навколо буйний цвіт чорнобривців.
Д Люблю яскраві маки і волошки.

14. Повним є речення

А Трохи вище від ставка — млин.
Б Навколо тільки дрімучий тютюн і мак.
В Марудна справа — жити без баталій.
Г У долині — луки, трави по пояс.
Д В полях — озера талої води.

15. Неповним є речення

А Лиш боротись — значить жити.
Б У нього очі — наче волошки в житі.
В А згори сипле та сипле, витрушує душу з дзвіночків.
Г В городі тиша й мовчазний передзвін сердець.
Д Напевне, в кожному із нас дримає щось від Піфагора.

16. Неповним є речення

А Кожен день життя — то неповторна мить на вічному шляху до щастя і свободи.

- Б В осінній млі така прозора мить минулих днів, розстріляних шрапнеллю.
В З вогню — у ніч, назустріч тиші, зірвались ми, як пізній дим.
Г І сниться їй, бджолі, цариця — Велика Спекa Степова.
Д Ніколи не шукайте щастя під чужими небесами.

17. Установіть відповідність

Приклад	Вид простого речення
1 односкладне	А Свята наївність — фразеологізм.
2 непоширене	Б На сході троянди світання в хитанні гілок золотих.
3 ускладнене	В І вірші, і щастя — усе суєта, окрім золотистої чашечки кави
4 неповне	Г Ночвами моря не перепливеш. Д Наступає ніжно на траву скромна по-жіночому бджола.

18. Установіть відповідність

Вид простого речення	Приклад
1 односкладне	А Вже почалось, мабуть, майбутнє.
2 непоширене	Б Моя любов чолом сягала неба.
3 ускладнене	В З безділля — смуток.
4 неповне	Г Відлітають журавлі. Д Нестерпний біль пекучого прозріння!

Морфологічна норма .Прикметник.

Варіант 1

1. Літеру е треба писати на місці пропуску в слові

А алюміні..вий

Б ключ..вий

В реч..вий

Г оранж..вий

Д дощ..вий

2. Літеру є треба писати на місці пропуску в слові

А га..вий

Б січн..вий

В левко..вий

Г мігрен..вий

Д пол..вий

3. Літеру о треба писати на місці пропуску в слові

А алич..вий

Б ситц..вий

В чутт..вий

Г кварц..вий

Д полудн..вий

4. За допомогою суфікса -ов- утворюються прикметники від усіх іменників рядка

А куля, ґрунт

Б плащ, груша

В пісок, вишня

Г сіль, галузь

Д вісь, мигдаль

5. За допомогою суфікса -ев- (-єв-) утворюються прикметники від усіх іменників рядка

А кальцій, двір

Б водень, текст

В сосна, свинець

Г корінь, тунець

Д папір, магній

6. Помилку в написанні прикметникового суфікса допущено в рядку

А звуковий, слоновий, надплановий

Б дворовий, причиновий, перловий

В грошовий, коричневий, шанцевий

Г фенхелевий, вільховий, рубіновий

Д калієвий, персиковий, шагреновий

7. Літеру и на місці пропуску необхідно писати в усіх словах рядка

А політ..чний, гігієн..чний, фонет..чний

Б біометр..чний, біохім..чний, крит..чний

В алерг..чний, акуст..чний, пласт..чний

Г алегор..чний, генет..чний, юрид..чний

Д олігарх..чний, псих..чний, клімат..чний

8. Літеру і на місці пропуску необхідно писати в усіх словах рядка

А лакон..чний, астроном..чний, геометр..чний

Б монарх..чний, гідравл..чний, піктограф..чний

В косм..чний, троп..чний, фольклорист..чний,

Г енергет..чний, академ..чний, океан..чний

Д песиміст..чний, зоолог..чний, публ..чний

9. Помилку в написанні прикметника допущено в рядку

А кобзарєва пісня

Б школярєва думка

В Ігорова діяльність

Г директорова порада

Д інженерова ідея

10. Помилку в написанні прикметника допущено в рядку

А Олексіїв конспект

Б Юрієва квартира

В Андрійове вітання

Г Іллін комп'ютер

Д Гнатові збірники

11. Помилку в написанні прикметника допущено у варіанті

А Оксанин виступ

Б цареві загадки

В соколиний зір

Г лисичкіна хитрість

Д бабусина колискова

12. Форми ступенів порівняння можна утворити від усіх прикметників рядка

А низький, пресильний, дорогий

Б визначний, лисий, удалий

В кароокий, молодий, красивий

Г смачний, тонкий, ефективний

Д бадьорий, гнідий, хворий

13. Форми ступенів порівняння можна утворити від усіх прикметників рядка

А малиновий, чесний, цікавий

Б гучний, злий, приємний

В ультракороткий, дешевий, вагомий

Г солоденький, ретельний, щирий

Д здоровенний, доречний, вразливий

14. Правильно утворено форми ступенів порівняння прикметників у рядку

А вужчий, більш тепліший, триваліший

Б ласкавіший, порожніший, активніший

В менш яскравий, скромніший, презліший

Г самий короткий, смачніший, легший

Д рідніший, багатший, більш сміливий

15. Правильно утворено форми ступенів порівняння прикметників у рядку

А щонайкращий, більш грамотний, самий вагомий

Б ліпший, найбільш упевнений, молодший за всіх

В знесиленіший, найбільш суворий, відважніший

Г найменш білявий, найтовстіший, менш свіжий

Д якнайтепліший, щонайвужчий, пречесніший

16. Правильно утворено форми ступенів порівняння прикметників у рядку

А довжелезніший, найбільш привітний, модніший

Б найменш вологий, самий чудовий, більш лагідний

В найсамотніший, найгостріший, прудкіший за всіх

Г дуже цікавий, менш оригінальний, найніжніший

Д найяскравіший, більш зручний, дорожчий над усе

17. Правильно утворено форми ступенів порівняння прикметників у рядку

А зеленуватіший, найрідший, найбільш дотепний

Б найбільш весняний, найменш дзвінкий, молодший

В найбільіший, щонайтоніший, найбільш кмітливий

Г тривожніший, легший від усіх, найбільш хворий

Д малиновіший, найнадійніший, якнайближчий

18. Чи МОЖНА замінити варіантом у дужках прикметник у словосполученні

А у дрімучому (дрімучім) лісі

Б головному (головнім) доповідачеві

В на березовому (березовім) стовбурі

Г на рожевому (рожевім) тлі
Д на кам'яному (кам'янім) парпеті

Головні члени речення.

1. Простий підмет ужито в реченні

- А Чумацький Шлях освічує дорогу від Криму до Києва.
- Б Крізь щілину пробивається кілька сонячних променів.
- В Кілька парубків скочило до танцю, потягнувши за собою дівчат.
- Г Оця реальна мить вже завтра буде спомином.
- Д Стежкою наближалися дві молодичі.

2. Простий підмет ужито в реченні

- А Хвилею зеленою здіймається навесні Батієва гора.
- Б П'ятірка сивих плотарів сиділа в тінях яворів.
- В Тут ми з Піратом і кинулись до моркви.
- Г Усі ми прагнемо красу природи осягнути.
- Д Багряне сонне сутінню лісною у просвіт хмар показує кіно.

3. Простий підмет ужито в реченні

- А Твоє життя — то зорі світанкові, то сонце у негоду, дощ у спеку.
- Б Десятки шкіл розпочали навчальний рік у нових приміщеннях.
- В Кожен з нас любов свою зберіг від зради, від зневаги і від смерті.
- Г Чорне море омиває Кримський півострів.
- Д Ой три шляхи широкії докупи зійшлися.

4. Підмет виражено неозначеною формою дієслова в реченні

- А Визволені не можуть забути своїх визволителів,
- Б Усмішкою дитячої фортуни було для нас потрапити в той дім.
- В І залишився стояти дуб на злість усім вітрам і грозам.
- Г Буде змушений упасти мертвим хижий птах.
- Д Починає світати за лісом червоною барвою.

5. Підмет виражено неозначеною формою дієслова в реченні

- А Ми нічого спинити не в силі.
- Б Сідати за стайню збирається сонце.
- В Намотати на вус — означає добре запам'ятати.
- Г Іти мені додому неблизький світ.
- Д Стати хліборобом радили мені з дитинства.

6. Простий дієслівний присудок ужито в реченні

- А Море було безбарвне, аж чорне.
- Б Гірські печери ще затоплені водою.
- В Будуть тебе кликати у сади зелені хлопців чорночубих диво-наречені.
- Г Щире кохання не вкрите серпанками.
- Д Грудневі дерева стоять голі.

7. Простий дієслівний присудок ужито в реченні

А Вести всі роботи з дотриманням графіка — золоте правило.
Б Найбільша наша турбота — виробити спільні рекомендації.
В Гарним був Київ цього свіжого осіннього ранку.
Г Передавати досвід молодим — найбільше щастя.
Д О вісімнадцятій тридцять будь обов'язково вдома.

8. Складений іменний присудок ужито в реченні

А Будить спогад давня пісня, пада в трави і зника.
Б Художник щоразу все мусить відкривати заново.
В Сорок вісім могутніх струменів злилися в один велетенський водоспад.
Г А три покоління селянського дому вмістились на знімках старого альбому.
Д Благословенна кожна мить життя на цих всесвітніх косовицях смерті!

9. Іменну частину складеного присудка виражено прикметником у реченні

А У містах земля одягнена в камінь і залізо.
Б Гомоніти з великим начальством було для мене втіхою.
В У справедливих армій доля завжди прекрасна.
Г На гіллі рясному цвіт немов сніжинки.
Д Горобці в піску сипкому — ніби діти у ставку.

10. Складений дієслівний присудок ужито в реченні

А Ліс стояв розхристаний, спустошений і дикий.
Б Золоточубий вересень прийшов позолотити дерева.
В Життя стає радістю для кожного у рідному краю.
Г Хмари починають темніти, стають синьо-чорні.
Д Боятися смерті — на світі не жити.

11. Складений дієслівний присудок ужито в реченні

А Заміж вийти — не дощову погоду пересидіти.
Б А ось тепер будемо вечеряти всі разом.
В Любить людей мене навчила мати.
Г Моє серце прагне буяць на просторі!
Д На дніпровській долині ромашка побита зів'яла.

12. Однорідними підметами й присудками ускладнено речення

А Селяни виходять на городи, поля, копають і висівають у землю насіння.
Б За тобою завше будуть мандрувати очі материнські і білява хата.
В Місто не знало спочинку ні вдень ні вночі, а гуркотіло, гомоніло, кипіло.
Г Лози, кручі, висип, ліс — усе блищить і сяє на сонці.
Д Звитяги наші, муки і руїни безсмертні будуть у її словах.

Синтаксична норма. Словосполучення

1. Лише словосполучення наведено в рядку
А наперекір волі, швидко прочитаний, тушуватися про брата
Б знайдена книжка, не тільки сумління, промінь сонця
В будуть читати, мрія про літо, найбільш успішний
Г у приємках ночі, дуже швидко, до п'ятої ранку
Д відповідно до положення, дарувати квіти, досі не прочитаний
2. Лише словосполучення наведено в рядку
А цікавий за змістом, навколо причалу, іти назустріч
Б так швидко, шукати вихід, лебедина пісня
В шалений успіх, уже переміг, оригінальний за формою
Г ще не знайдений, упродовж години, дотримати слова
Д у лівій руці, наступас ніч, березовий гай
3. Лише словосполучення наведено в рядку
А залюблений у світ, давним-давно, припорошений снігом
Б яскрава зірка, крізь двері, очолений братом
В дуже сумлінний, варити чай, найменш привабливий
Г далекий Сибір, освітлений шлях, посеред літа
Д та дорога, запобігати хворобі, поза жодним сумнівом
4. Лише словосполучення наведено в рядку
А рушити спроквола, навколо будинку, літній відпочинок.
Б початок іспитів, найбільш вдало, захоплення гравюрою
В надто прискіпливий, через океан, побувати в горах
Г кава з молоком, поворот ліворуч, озиратися навколо
Д лист від брата, роздуми про майбутнє, будемо співати
5. Лише словосполучення наведено в рядку
А зіграти внічю, уникати фальші, найбільш авторитетний
Б духовні витюки, кадити фіміам, перечитувати поезію
В оригінальний у поглядах, напроти сіней, бачити уві сні
Г сонячний промінь, незважаючи на холод, рік за роком
Д зібратися на відпочинок, бігти назустріч, особливо яскраво
6. Простим за будовою є словосполучення
А проводити відповідно до положення
Б інструкція для складання кошторису
В агент у справах продажу
Г усе добре обмірковувати
Д мандрувати містами Європи
7. Складним за будовою є словосполучення
А спробувати перейти рубікон
Б буду переглядати кінофільм
В навколо нового корпусу
Г найбільш продуктивна праця
Д засвоїти новий матеріал
8. Потребує редагування словосполучення
А кліпати очима
Б кілька сосон
В ходити по горах
Г два фахівці
Д у зеленому пальті
9. Потребує редагування словосполучення
А через сім днів
Б три олівці

- В чекати в метро
 Г вибачити мене
 Д навчатися музики
 10. Потребує редагування словосполучення
 А згідно новому закону
 Б відповідно до цього положення
 В чекати сестру
 Г чотири учителі
 Д у місті Харкові
 11. Потребує редагування словосполучення
 А дорожчий золота
 Б перетворити на пустелю
 В через несприятливу погоду
 Г наказ по школі
 Д дякувати вам
 12. НЕ ПОТРЕБУЄ редагування словосполучення
 А знущатися над слабкішим
 Б хворіти грипом
 В у повній мірі
 Г нового будинка
 Д додержувати чистоти

Морфологічна норма
Дієслово. Дієслівні форми.
Варіант 1

- 1. Дієслово - це частина мови, яка:**
 а) виражає ознаку дії, предмета чи іншої ознаки;
 б) означає дію або стан предмета;
 в) означає назву предмета;
 г) означає назву ознаки предмета або його приналежності.
- 2. Позначити рядок, у якому не всі слова належать до форм дієслова.**
 А Працював би, купують, заспіваймо.
 Б Будемо говорити, обступаючи.
 В Розуміючи, надісланий, ховаючи.
 Г Учити, навчивши, учіння.
- 3. Позначити рядок, у якому всі дієслова є інфінітивами.**
 А Охопити, побачити, ішов.
 Б Говорити, спати, сміятися.
 В Сидіти, найжачитися, діждалися.
 Г Малювала, стежити, махати.
- 4. Дієслова в неозначеній формі можуть бути такими членами речення:**
 а) тільки головними;
 б) тільки другорядними;
 в) тільки присудком;
 г) головними і другорядними.
- 5. Вкажіть рядок, у якому всі дієслова з не пишуться окремо**
 а) не\навидіти, не\мислимо;
 б) не\покоїтися, не\просили;
 в) не\зчулися, не\водила;
- 6. Установити відповідність між дієсловами та їх вищо-часовими формами.**
1 Буду в'язати.	А Доконаний вид, майбутній час
2 Перечитав.	Б Недоконаний вид, майбутній час.

3 Працюватимемо. В Доконаний вид, минулий час.

4 Змалюю.

5 Підписав.

6 Зроблю.

7. Установити відповідність між дієсловами та їх часовою формою.

А Минулий. 1. Сподіватимусь, буде малювати.

Б Теперішній. 2. Відпочинеш, полечу.

В Майбутній 3. Працюють, ігнорує.

4. Сконала, допомогли.

5. Відвідав, утекли.

6. Буду грати, лякатиму

8. Установити відповідність між дієсловами та їх способовими формами.

А Дійсний. 1 Поллється, задзвонить.

Б Умовний. 2 Спишіть, принеси.

В Наказовий 3 Розказала, турбують.

4 Допоміг би, прийшла б.

5 Спечить, стежте.

6 Обґрунтувала б, прибіг би.

9. Установити відповідність між дієсловами і способами їх творення.

А Префіксальний. 1 Някати, рожевіти.

Б Суфіксальний. 2 Переписати, відійти.

В Префіксально-суфіксальний. 3 Богохульствувати, красномовити.

Г Складання слів. 4 Попоїсти, провідати.

5 Столярувати, тиснути.

6 Поглиблювати, пританцьовувати.

10. Вкажіть рядок, у якому всі дієслова 1 дієвідміни:

а) говорити, ходити, кричати, стати;

б) вчити, малювати, працювати, спати;

в) бігти, сидіти, любити, боротися;

г) мати, везти, казати, іти.

11. Вкажіть рядок, у якому всі дієслова доконаного виду:

а) пообіцяла, стояли, доказати;

б) падало, мріяв, вміти;

в) люблю, думав, відпочивати;

г) прочитав, відвідала, забули.

12. Укажіть рядок, у якому всі дієслова — умовного способу:

а) думала, сказав, мріяли, впало;

б) перемогла б, співав би, бажали б, задощило;

в) горів би, ходив би, казав би, створив би;

г) мерехтіло б, морозило, пройшло б, наздогнало б.

Морфологічна норма
Дієслово. Дієслівні форми.
Варіант 2

1. Дієслово - це частина мови, яка:

а) виражає ознаку дії, предмета чи іншої ознаки;

б) означає дію або стан предмета;

в) означає назву предмета;

г) означає назву ознаки предмета або його приналежності.

2. Позначити рядок, у якому не всі слова належать до форм дієслова.

- А Відпускаючи, турбувати, перехідний.
Б Спілкуючись, посміхнувся, принісши.
В Гордувати, посивілий, серйозний.
Г Бігатимете, господарюючи, освітлений.

3. Позначити рядок, у якому всі дієслова є інфінітивами.

- А Нездужати, нездоровиться, цвіте.
Б Летіти, одягати, переконуватися.
В Заздрити, цвів, охопити.
Г Відпустити, горіти, мила.

4. Укажіть, у якому варіанті всі слова — неозначені форми дієслів доконаного виду:

- а) умиватися, одягатися, озирнутися, сміятися;
б) писати, читати, малювати, казати;
в) подумати, записати, намалювати, створити;
г) учить, згадать, зробить, балакать.

5. Вкажіть рядок, у якому всі дієслова з не пишуться разом:

- а) не\славити, не\робити, не\приносити;
б) не\навидіти, не\хтувати, недо\бачати;
в) не\здужати, не\думали, не\співав;
г) недо\чувати, не\вірю, не\знаю.

6. Установити відповідність між дієсловами та їх видо-часовими формами.

А Доконаний вид, майбутній час.	1 Перерахував.
Б Недоконаний вид, майбутній час.	2 Буду вчити.
В Доконаний вид, минулий час.	3 Напечемо.
	4 Вимію.
	5 Малюватимемо.
	6 Підстелив.

7. Установити відповідність між дієсловами та їх часовою формою.

А Минулий.	1 Радіють, розповідають.
Б. Теперішній.	2 Переписав, поневолив.
В Майбутній.	3 Буду допомагати, визволимо.
	4 Запалив, скрикнув.
	5 Аналізую, ідуть.
	6 Допущу, зроблю.

8. Установити відповідність між дієсловами та їх способовими формами.

А Дійсний.	1 Зупиніться, ударте.
Б Умовний.	2 Приніс би, ходила б.
В Наказовий.	3 Ллється, нездоровиться.
	4 Ревів би, мчали б.
	5 Світить, робімо.
	6 Допустив, заквітчав

9. Установити відповідність між дієсловами і способами їх творення.

А Префіксальний.	1 Косити, думати.
Б Суфіксальний.	2 Передбачити, прибути.
В Префіксально-суфіксальний.	3 Покращувати, насидітися.
Г Складання слів.	4 Водовозити, риболовити.
	5 Парубкувати, нукати.
	6 Додуматися, потовщати

10. Вкажіть рядок, у якому всі дієслова 2 дієвідміни:

- а) писати, гратися, дивитися, різати;

- б) купити, бачити, стояти, садити;
- в) думати, спостерігати, гадати, лежати;
- г) сидіти, летіти, грати, думати.

11. Вкажіть рядок, у якому всі дієслова недоконаного виду:

- а) читав, малюю, буду вчити;
- б) проводити, прочитав, глянула;
- в) вивчати, привітав, говорити;
- г) казати, принести, ворушиться.

12. Вкажіть рядок, у якому всі дієслова наказового способу:

- а) ходи, мріятому, учили б, довелося;
- б) порадь, покладу, казала б, встанемо;
- в) лети, відчинімо, встаньте, слухай;
- г) їж, запитав би, покладу, працював би.

Морфологічна норма.

Числівник

Варіант 1

1. Вкажіть числівник

А сотня Б сороківка В семиденний Г сорок.

2. Які числівники означають кількість предметів як сукупність, одне ціле?

А цілі числа Б дробов іВ збірні Г порядкові.

3. Виділіть числівник який означає ціле число

А дві цілих і чотири десятих

Б одна третя

В п'ятдесят

Г одна ціла і одна друга.

4. Позначте збірний числівник

А двадцять Б дванадцять В дванадцятро Г двісті.

5. Визначте дробовий числівник

А трое Б четверо В триста сорок Г три четвертих.

6. Вкажіть порядковий числівник

А одна друга Б два В другий Г двоє.

7. Виділіть рядок, у якому всі числівники кількісні

А сімнадцять, сім десятих, десятий

Б десятеро, десять, одна десята

В дев'ятнадцять, дев'ятий, дев'ятеро

Г шість, шестеро, шостий.

8. Позначте складений числівник

А тридцятро

Б восьмий

В тридцять три

Г чотири.

9. Знайдіть форму родового відмінка числівника п'ятсот

А п'ятсо Б п'ятисо В п'ятиста Г п'ятьмастами

10. Знайдіть форму давального відмінка числівника три

А трьома Б трьом В трьох Г на трьох.

11. Вкажіть розряд за значенням числівника дві третіх

А ціле число Б збірний В дробовий Г порядковий

12. Вкажіть правильну форму родового відмінка числівника п'ятдесят

А п'ятдесятма Б п'ятдесяти В п'ятдесят Г п'ятдесятма

13. У якому рядку всі числівники відмінюються за одним зразком

А сімнадцять, п'ять, двадцять, шість, сорок

Б сімсот, вісімсот, дев'ятсот, триста, шістсот

В сто, сорок, дев'яносто, сороковий, сотий

Г два, три, чотири, троє, чотирнадцять

Д одинадцять, дванадцять, вісімнадцять, тридцять, кілька

14. З'ясуйте у якому рядку допущено помилку в правописі числівникових форм

А сімдесятьох п'ятьох, п'ятдесяти восьми, сорока, шестистам п'ятдесяти трьом, сорок шостому

Б двадцятьох, сімом, шістсот сорока п'яти, одній цілій і двом п'ятим, сімомастами шістдесятьма трьома

В ста двадцятьом двом, обом, чотирьомстам, п'ятдесятьом двом, шістдесятьома

Г вісімдесяти, п'ятдесятьох, дев'яноста шістьом, двома, сто двадцять п'ятому

Д сімох, обох, двадцятого, ста п'ятдесятьох трьох, ста п'ятдесяти двох

15. У якому рядку всі числівники мають граматичне значення роду? А тридцять, багато, одна п'ята, двоє, два

Б кільканадцять, шість, дев'ять, десяток, одна друга

В сьомий, шостий, один, троє, п'ятнадцять

Г один, два, обидва, сто двадцятий, другий

16. У якому рядку неправильно поєднано числівники з іменниками

А з першим вересня, одна четверта зошита, півтора аркуша, три професори, восьмеро учнів

Б чотири доцента, семеро жінок, три сини, четвертому класу, ста двадцяти шести кілограмам

В півтора ста карбованців, дев'ятеро ножиць, п'ятнадцятий кілометр, вісім апельсинів, одна ціла і вісім десятих метра

Г півтори години, шість жінок, троє поросят, трьом пташкам, два зошити

Д п'ятистам сімдесятьом трьом тоннам, п'ятьом чоловікам, сімдесяти восьми жінок, сто три блокноти, троє друзів

17. Як відмінюються числівники нуль, тисяча, мільйон, мільярд?

А як іменники Б як прикметники, В як кількісні числівники Г як порядкові числівники Д не відмінюються

18. У якому рядку всі числівники – кількісні

А сотий, тисячний, мільйонний, мільярдний, десятий

Б одинадцятий, тринадцятий, чотирнадцятий, п'ятнадцятий, дванадцятий

В двохсотий, трьохсотий, чотирьохсотий, п'ятисотий, семисотий

Г двадцятий, тридцятий, сороковий, п'ятдесятий, шістдесятий

Д сто один, тисяча сорок сім, мільйон, мільярд, десять

19. У якому рядку всі числівники мають один тип відмінювання?

А вісім, вісімнадцять, тридцять, сорок

Б дев'ять, сімнадцять, двадцять п'ять, п'ятдесят п'ять, сто

В п'ять, одинадцять, п'ятнадцять, двадцять, сімнадцять

Г шість, дванадцять, тридцять, сім, один

Д двадцять шість, тридцять три, шістсот, дев'ять

20. У якому рядку всі слова є числівниками

А один, єдиний, одиниця, одинадцять, одна друга

Б чотири, десять, п'ять, шість, вісім

В два, двоє, двійко, двійка, дванадцять

Г три, трійка, троє, тринадцять, тридцять

Д п'ять, п'ятірка, п'ятий, п'ятеро, п'ятнадцять

21. Як змінюються порядкові числівники?

А за відмінками

Б за родами, числами, відмінками

В тільки за числами

Г за числами і відмінками

Д тільки за родами

22. У якому рядку правильно записано відмінкові форми складених числівників

1. Р. в. шестисот п'ятдесяти шести

2. Д. в. восьмистам шестидесятьом семи

3. Ор. в. сьомастами сімдесятьма вісьма

23. Позначте рядок, у якому в усіх числівниках відмінюється тільки друга частина

А чотириста, сімдесят, дев'ятсот

Б п'ятдесят, вісімдесят, кількадесят

В сімсот, шістдесят, двісті

Г дев'яносто, кількасот, п'ятдесят

Д сто, кільканадцять, тридцять

24. Усі числівники записані правильно в рядку

А трьомастами шістдесяти восьми, вісьмомадесятьма сорока

Б семидесяти чотирьох, тисяча дев'ятий

В сьомастами вісімдесятьма дев'ятьома, двадцять восьмий

Г чотиристами сімдесятьма, тисяча п'ятдесятьома шістьома

Д трьомастами сорока шісти, одинадцятьома

25. Лише друга частина відмінюються в усіх числівниках рядка

А п'ятдесят, шістдесят, сімдесят, вісімдесят

Б чотириста, п'ятсот, чотирнадцять, шістдесят

В п'ятдесят, вісімдесят, вісімдесятий, мільйон

Г нуль, один, одинадцять, двадцять

Д вісімдесят, вісімсот, тридцять, двадцять

26. Помилку у відмінюванні кількісних числівників допущено в рядку

А вісімдесяти, вісімдесятьом, вісімдесятьма, на вісімдесятьох

Б шести, шістьом, шістьома, на шістьох

В восьмисот, восьмистам, восьмистами, восьмистах

Г дев'яностам, п'ятисот, п'ятистам, п'ятьомастами

Д трьохсот, трьомстам, трьомастами, на трьохстах

27. Помилку у відмінкових формах кількісних числівників допущено в рядку

А шістьомастами, шістдесятьма вісьмома, дев'ятьох, сорока п'ятьом Б семисот восьмидесяти вісьмох, стам двом, семидесяти, п'ятнадцятьох

В шістдесяти сімом, ста п'ятдесяти двох, шістнадцятьома, одинадцятьох

Г вісьмома, восьмистам дев'яноста дев'ятьом, сімдесяти, п'ятьома

Д трьохсот, трьомстам, трьомастами, на трьохстах

28. Визначте рядок, у якому всі числівники не відмінюються

А половина, дев'яносто, трое

Б третина, сорок, перший

В чверть, двоє, шість

Г півтора, півтори, півтораста

Д сто, обоє, двадцятий

29. Правильно поєднано числівники з іменниками в рядку

А два з половиною томів

Б два тижня

В дві десятих відсотків

Г два підручники

Д два заручника

30. Установіть відповідність

Відмінок

Числівниками

1 називний

А вісімдесятьох трьох

2 родовий

Б вісімдесятьома трьома

3 давальний

В вісімдесят три

4 орудний

Г вісьмадесятьма трьома

Морфологічна норма. Числівник
II варіант

1. Вкажіть числівник

- А сімка
- Б сьомий
- В удвох
- Г подвійний.

2. Які числівники означають порядок предметів при лічбі?

- А цілі числа
- Б збірні
- В дробові
- Г порядкові

3. Виділіть числівник, який означає ціле число

- А п'ять цілих і три четвертих
- Б одна дев'ята
- В півтора
- Г п'ятдесят дев'ять

4. Позначте збірний числівник

- А десять
- Б вісімдесят
- В сто десять
- Г десятеро

5. Визначте дробовий числівник

- А восьмеро
- Б вісімнадцять
- В вісім цілих і дві п'ятих
- Г вісімсот двадцять п'ять

6. Вкажіть порядковий числівник

- А одинадцять цілих і одна десята
- Б одинадцятеро
- В одинадцятий
- Г одинадцять

7. Виділіть рядок, у якому всі числівники кількісні

- А другий, сім десятих, десятий
- Б вісім, вісімнадцять, восьмий
- В шестеро, шістнадцятий, шість
- Г два, двоє, дві шостих

8. Позначте простий числівник

- А два
- Б сорок два
- В одна четверта
- Г сто три

9. Знайдіть форму родового відмінка числівника чотири

- А на чотирьох
- Б чотирма
- В чотирьом
- Г чотирьох

10. Знайдіть порядковий числівник жіночого роду

- А другий
- Б одна друга
- В друга

Г друге

11. Вкажіть розряд за значенням числівника троє

А ціле число

Б збірний

В дробовий

Г порядковий

12. Вкажіть правильну форму орудного відмінка числівника тисяча

А тисячом

Б тисяччю

В тисячою

Г тисячею

13. З'ясуйте у якому рядку допущено помилку в правописі числівникових форм

А двомастами, шістдесяти, п'ятнадцятьма, дев'яноста, на двох

Б трьомстам, шістнадцятьох, одинадцятьома, вісьмомастами, сімдесятьма

В чотирма, ста, двадцяти, вісімдесятьох, чотирьохсот

Г чотирнадцятьма, сорока, дев'ятьмастами, шістдесятьма, сімома

Д п'ятьмадесятьма, чотирмастами, двома, одинадцяти, тринадцятьох

14. Як відмінюються кількісні складені числівники?

А як іменник

Б як прикметник

В перше слово відмінюється як кількісний числівник, інші – як порядкові

Г відмінюється тільки останнє слово

Д відмінюється кожне слово

15. У якому рядку всі числівники мають однакову будову

А два, двадцять два, двадцятип'ятитисячний, двоє, тридцять шість

Б п'ятнадцять, сорок три, другий, сотий, трійка

В вісімсот, дев'ятнадцять, шістсот, дев'яностий, вісімка

Г мільярд, трьохсотий, вісімсот двадцять, сім, п'ятий

Д нуль, тисяча, три, десять, сто

16. Визначте розряд за значенням і групу за складом виділеного числівника

Двоє незнайомих Сагайді бійців, сидячи під деревом, мирно бесідували (О. Гончар)

А порядковий, простий

Б кількісний, ціле число, простий

В кількісний, складений

Г кількісний, збірний, простий

Д кількісний, дробовий

17. Як відмінюються порядкові числівники?

А як іменники

Б як прикметники

В як кількісні числівники

Г не відмінюються

Д у всіх непрямих відмінках мають закінчення –и

18. У якому рядку всі числівники належать до незмінних?

А півтора, півтора, мало, двійко, трійко

Б чимало, четвірко, обидва, четверо, кілька

В декілька, кільканадцять, шестеро, двоє, сто

Г мільйон, мільярд, нуль, тисяча, один

Д немало, багато, небагато, скільки, ніскільки

19. У якому рядку неправильно поєднано числівники з іменниками

А одна сьома кілограма, сімнадцять грамів, тридцять чотири кілометри, двадцятий сантиметр, п'ятсот тонн

Б півтора доби, семеро рядів, одна ціла і одна третя метри, двоє разів, дев'ятеро сестер

В тридцять три сестри, двадцять два зошити, обидві жінки, два товариші, двадцяттеро гравців

Г дві третіх сторінки, перші заморозки, сім картоплин, троє поросят, обидві подруги

Д одинадцяттеро чоловіків, три професори, перше кохання, восьмеро воріт, сімдесят п'ятий день

20. Усі слова є числівниками в рядку

А сто, сорок сьомий, трійня, втретє

Б сотня, четвертина, три, трьохсотий

В стотомний, четвірка, тримісячник, третій

Г тридцяттеро, сороковий, семеро, кількадесятий

Д сімдесят п'ятий, вісімсот, сотка, сотий

21. Числівники вжито в реченні

А Сотник знав, що Микола Джеря ще раз підніме на нього серпа й боявся цього.

Б Козацька сотня розтанула в п'їтми.

В „Артек” був багатоголосим, цього року він розмовляв ста мовами світу.

Г З-поміж альпіністів лише одиниці змогли подолати цей маршрут.

Д Мільйонам треба світла, волі, які дають наснагу й віру в майбуття.

22. В якому рядку всі числівники кількісні

А багато, нуль, сім, трое

Б тридцята, одна десята, восьмеро, четвірка

В п'ятеро, кільканадцять, третя, сорока трьох

Г дев'ятого, п'ятнадцять, двохповерховий, шестеро

Д дванадцять, другого, шістсот, п'ять восьмих

23. Усі слова – порядкові числівники в рядку

А двохсотий, четвертий, п'ятнадцятий,

Б двісті сорок другий, сороковий, сотенний, дворічний

В тридцятий, первинний, другий, триповерховий

Г п'ятитисячний, п'ятиярусний, тридцять восьмий, мільйонний

Д восьмитонний, половинний, сорок сьомий, третій

24. Які з поданих слів є числівниками

1. Два. 2. Двійка. 3. Сім. 4. Шестеро. 5. Обидві. 6. Десятка. 7. Удвоє. 8. Тринадцяттеро.

9. Шість. 10. Тринадцять. 11. Четвірка. 12. Нуль.

25. Усі числівники – складені в рядку

А шістнадцять, сім восьмих, шістдесят один, двадцять п'ять

Б одна друга, вісімнадцятирічний, п'ятисотий, дев'яцот

В сто два, три тисячі, двадцять два, двісті сорок шість

Г вісімсот, три чверті, сімнадцять, вісімнадцять

Д п'яцот шість, один, тисячний, двісті сімдесят

26. Визначте речення, у якому числівник узгоджено правильно

А Завезли сто сорок чотири комп'ютера.

Б Цей показник збільшився в півтора рази.

В Пройти два з половиною кілометра.

Г усі правильні

Д жодного правильного

27. Усі числівники записані правильно в рядку

А восьмастами дев'ятьома, шістдесятюм сімом

Б п'ятьдесятьома сімома, тисяча семисотий

В вісьмастами шістдесятюма чотирма, ста сорока сімома

Г чотирриста тридцятьма, тисяча сорока шістьма

Д трьомастами сорок шістьма, тисячою

28. Правильно поєднано числівники з іменниками в рядку

А вісім відсотків

Б чотири очки

В півтора рази

Г тридцять чотири дерев

Д триста п'ятдесят грами

29. Помилку у вживанні збірних числівників допущено в рядку

А п'ятеро учнів, шестеро кошенят
Б двоє санчат, семеро штанів
В семеро книжок, троє дівчат
Г одинадцятьо страусів, двадцятьо жирафів
Д п'ятеро орлів, семеро горобців

30. Установіть відповідність

Член речення	Виділені числівники
1 підмет	А Два на сім – чотирнадцять.
2 додаток	Б Обіцяного сім літ чекають.
3 означення	В Не вертаються три брати, По світу блукають.
4 обставина	Г Три явори посадила сестра при долині. Д Ще треті півні не співали, Ніхто ніде не гомонів

1. Прислівниками є всі слова рядка

- А зокола, безперестанку, тут
- Б по-угорському, будь-щю, щосереді
- В догори, навмисне, навіть
- Г почасти, пізно, перебиваючи
- Д хтозна-де, сотня, безтактно

2. Прислівник є в кожному реченні, ОКРІМ

- А І ось тихо розгортаються кущі.
- Б Десь бриніла притишена пісня.
- В Було нам добре, і було нам зле.
- Г Обабіч шляху зеленіє озимина.
- Д Часом блимне вогонь і зникне.

3. Прислівник виконує роль означення в реченні

- А Дорога праворуч губилася в малиннику.
- Б Допізна того вечора жевріло вогнище.
- В Опівночі айстри в саду розцвіли.
- Г Дорошенко випростався на траві горілиць.
- Д Струнки дерева стояли обіруч голі.

4. Помилку в утворенні форми ступенів порівняння прислівника допущено в рядку

- А швидко — швидше
- Б холодно — холодніше
- В погано — поганіше
- Г добре — краще
- Д низько — нижче

5. Помилку в утворенні форми ступенів порівняння прислівника допущено в рядку

- А часто — частіше
- Б тихо — тихіше
- В близько — близькіше
- Г дорого — дорожче
- Д яскраво — яскравіше

6. Правильно утворено форми ступенів порівняння прислівника

- А багато — більше — найбагато
- Б тяжко — тяжіше — найтяжіше
- В товсто — товсше — найтовсше
- Г струнко — стрункіше — найстрункішіше
- Д глибоко — глибше — найглибше

7. Разом треба писати всі прислівники у варіанті

- А по/польськн, на/вхрест, по/тиху
- Б до/щенту, на/весні, в/основному
- В з/висока, на/вшпиньки, уві/сні
- Г на/гору, з/середини, по/іншому
- Д за/панібрата, не/сказанно, у/день

8. Разом треба писати всі прислівники у варіанті

- А ні/коли, на/впроти, з/вечора
- Б на/рівні, під/ряд, віч/на/віч
- В на/переваги, на/взнак, раз/у/раз
- Г куди/небудь, з/ненацька, за/раз
- Д без/упину, зо/зла, зі/споду

9. Разом треба писати всі прислівники у варіанті

- А чим/далі, на/швидку/руч, спід/лоба
Б без/кінця/краю, поза/вчора, до/схочу
В до/гори, до/вподоби, попід/тинню
Г ані/трохи, без/упину, спокон/віку
Д над/вечір, на/світанку, на/четверо

10. Разом треба писати всі прислівники у варіанті

- А мимо/хідь, на/яву, будь/що/будь
Б по/друге, на/вшпиньки, до/ладу
В на/сам/перед, на/чисто, за/видна
Г до/пізна, куди/небудь, перед/усім
Д до/віку, коли/не/коли, в/середині

11. Через дефіс треба писати всі прислівники у варіанті

- А хтозна/скільки, ані/звідки, коли/небудь
Б по/братськи, по/маленьку, пю/твоєму
В десь/інде, все/одно, видимо/невидимо
Г по/нашому, по/трохи, по/мисливськи
Д рано/вранці, сила/силенна, зроду/віку

12. Окремо треба писати всі прислівники у варіанті

- А сама/самотою, на/жаль, в/обмін
Б під/силу, по/переду, по/правді
В до/побачення, що/тижня, по/суті
Г до/речі, повсяк/час, у/стократ
Д за/молоду, без/кінця, з/переляку

13. Виділена сполука не є прислівником і її треба писати окремо в рядку

- А З/верху гори відкривається чудовий краєвид.
Б Удосвіта дві хмароньки зустрілися в/горі.
В Осінь — це життя, що гомонить по/своєму.
Г На/дворі повітря було особливо чисте, бадьоре.
Д На селі навіть у/ночі не замовкай дівочий спів.

14. Виділені сполуки не є прислівниками і їх треба писати окремо в рядку

- А повернути в/бік; їхати в/бік Донецька
Б працював у/день; подарував у/день народження
В зал на/багато читачів; збільшити на/багато місьць
Г їхати по/новому мосту; почати жити по/новому
Д знаходити в/купі піску; зростати в/купі

15. Установіть відповідність.

<u>Прислівник</u>	<u>Тлумачення</u>
<u>1 квапливо</u>	<u>А комфортно</u>
<u>2 самовільно</u>	<u>Б поруч</u>
<u>3 зручно</u>	<u>В самостійно</u>
<u>4 близько</u>	<u>Г поспіхом</u>

	<u>Д</u> незалежно
--	--------------------

Синтаксична норма.
Словосполучення.Будова та типи словосполучень

I. Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді

I варіант

1. Укажіть рядок, у якому сполучення слів є словосполученнями:

- а) захоплююся літературою, малювати фарбами, книги і зошити, добре відомий;
- б) улюблене заняття, свіжі овочі, попри негаразди, він допоміг;
- в) нехай слухає, утричі вищий, підметена підлога, згадати про зустріч;
- г) зелена трава, запропонувати співпрацю, влучно підмітити, учнівський зошит;
- г) едельвейси захоплюють, попросити про допомогу, за вікном, щиро дякувати.

2. Завершіть подане твердження.

Складним словосполученням називається...

- а) поєднання незалежних одне від одного слів за допомогою сполучників;
- б) поєднання повнозначних частин мови і неповнозначних;
- в) поєднання більше двох повнозначних слів;
- г) поєднання двох слів;
- г) сполучення, що є складеними формами слів.

3. Завершіть подане твердження.

Прислівниковим називається словосполучення, в якому...

- а) залежне слово є іменником;
- б) головне слово є дієприкметником;
- в) головне слово є іменною частиною мови;
- г) іменник стоїть перед іншими словами;
- г) головне слово є прислівником.

4. Визначте рядок, у якому всі словосполучення відносяться до одного типу зв'язку між головним і залежним словом:

- а) виконати завдання, широкий степ, спати допізна, уважний учень;
- б) сидіти за столом, облік активів, перший у ряду, кришталева ваза;
- в) подякувати за привітання, погодити разом, викуваний із чавуну, доставши з полиці;
- г) клацати зубами, розкішне волосся, масивне підґрунтя, одягатися швидко;
- г) буркотіти під ніс, пригода на ковзанці, металевий стержень, долучитися до справи.

5. Укажіть рядок, в якому всі словосполучення є дієслівними:

- а) наказ відступати, приготуватися до від'їзду, надрукувати статтю, повернутися вчасно;
- б) приємно згадати, виконати вчасно, подякувавши матері, надіслано поштою;
- в) запропонувавши допомогу, прагнучи визнання, бажання допомогти, античний вислів;
- г) почервонілий від морозу, заходитися прибирати, визнати справедливим, блідий від жаху;
- г) поновити знання, оприлюднити рішення, рішення про допомогу, дуже дотепно.

6. Визначте рядок, в якому всі словосполучення побудовані правильно:

- а) цікаві заходи, завдання з біології, ходити лісом, опанувати мову;
- б) по вашому проханню, пропустити через хворобу, дякувати вам, піти за лікарем;
- в) говорити на українській мові, відкрити вікно, підписка газет, здати екзамени;
- г) приймати участь, відповісти вірно, слідуючий раз, записати адрес;
- г) писати по правилам, працювати круглодобово, порадитися зі старшими, сподіватися на розуміння.

II. Тестові завдання з вибором кількох правильних відповідей

1. Укажіть рядки, в яких правильно визначені ознаки словосполучення:

- а) словосполучення є самостійною одиницею спілкування;
- б) словосполучення вживається для називання предметів, їхніх ознак, дій;
- в) словосполучення є будівельним матеріалом для речення;
- г) словосполучення є будівельним матеріалом для тексту;
- г) слова у словосполученні пов'язані за змістом;

- д) словосполучення має інтонаційну завершеність.

2. Укажіть рядки, в яких поєднання слів не становлять словосполучення:

- а) осінній краєвид, хімія і біологія, красою зачарований;
- б) захоплюватися природою, мальовнича картина, хтось із нас;
- в) охоплений радістю, безмежно щасливий, сто етюдів;
- г) подякувати гідові, оволодіти вміннями, багато людей;
- г) едельвейс і рута, мама радіє, через каміння;
- д) бити байдики, ревма ревіти, тверда група.

3. Визначте рядки із словосполученнями, однаковими за морфологічним вираженням головного слова:

- а) трудитися без втоми, засліплений сонцем, шум річки;
- б) по-юнацьки шириий, душа хлібороба, заведено до класу;
- в) щось рідне, почуття гідності, місити тісто;
- г) більше року, вище гір, недалеко від галявини;
- г) вчора вранці, назад у минуле, сьогодні опівночі;
- д) знизу вверх, незвично важко, навіки разом.

III. Тестові завдання на встановлення відповідності

До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою

1. Установіть відповідність між словосполученням та його характеристикою.

- 1) Довго простояти на морозі;
  - 2) військове звання;
  - 3) муляти очі;
  - 4) дуби проростали;
  - 5) прибирати в кімнаті.
- А) Фразеологізм;
Б) головне слово стоїть перед залежним;
В) головне слово стоїть після залежного;
Г) поширене словосполучення;
Ґ) граматична основа;
Д) поєднання слів сурядним зв'язком.

2. Установіть відповідність між словосполученнями та їх видом за морфологічним вираженням головного слова.

- 1) Засміявся весело;
  - 2) набагато менше;
  - 3) дехто з товариства;
  - 4) мокрий від роси;
  - 5) житній колосок.
- А) Іменникові;
Б) дієслівні;
В) прикметникові;
Г) числівникові;
Ґ) прислівникові;
Д) займенникові.

3. Установіть відповідність між словосполученням та його характеристикою.

- 1) Старт космічної ракети;
- 2) віч-на-віч з романтикою;
- 3) титанічна постать;

4) жити вкупі;

5) троє нас.

А) Просте, керування, числівникове;

Б) просте, узгодження, іменникове;

В) складне, керування, узгодження, іменникове;

Г) складне, прилягання, прислівникове;

Ґ) просте, керування, прислівникове;

Д) просте, прилягання, дієслівне.

Словосполучення

I. Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді

II варіант

1. Укажіть рядок, у якому всі словосполучення однакові за будовою:

- а) показувати по телевізору, новини кіно, довго читати книгу, поспішати на виставу;
- б) милуватися весняним садом, забути про втому, знайти у шафі, зібратись за хвилину;
- в) перевірені мною відомості, зупинка на вимогу, ліки проти застуди, покласти в портфель;
- г) заспівати нову пісню, приміряючи сіре пальто, працювавши понад норму, підійти до свого під'їзду;
- г) моя перша вчителька, усім відомий факт, дуже привітна людина, колись написані рядки.

2. Визначте рядок словосполучень, в яких головні слова стоять перед залежними:

- а) солодкі яблука, молоді дерева, молодший за брата, будь-хто з вас;
- б) вивчити напам'ять, залишивши спогади, охайніший за інших, жвавий і веселий;
- в) дозволити розпочати, піти до парку, обережно поклав, новіший від решти;
- г) захоплений казкою, вірити в диво, схожий на батька, відомий усім;
- г) зоряне небо, рум'яні щічки, тричі повторити, звеселити піснею.

3. Завершіть подане твердження.

Іменним називається словосполучення, в якому...

- а) залежне слово є іменником;
- б) головне слово є дієприкметником;
- в) головне слово є іменною частиною мови;
- г) іменник стоїть перед іншими словами;
- г) головне слово є прислівником.

4. Визначте рядок, у якому всі словосполучення відносяться до одного типу зв'язку між головним і залежним словом:

- а) цікаве завдання, рідний край, слухати уважно, особливий день;
- б) відпочивати після обіду, обіцянка мами, другий від мене, дощ і сніг;
- в) погодити з батьками, відчинити двері, скошивши луг, слухатиму уважно;
- г) ревма ревіти, розкішний одяг, відкрита душа, одягатися швидко;
- г) гарячий чай, пригода на узліссі, писати як-небудь, дехто з присутніх.

5. У якому рядку усі словосполучення є прислівниковими?

- а) Старанно малювати, красується вгорі, замислитись над книгою, ухопивши кільце;
- б) задивлений на небо, борсатись у воді, купити вчора, шапка набакир;
- в) складена форма, катастрофічно мало, запущений у небо, стиха говорити;
- г) вельми ненадійно, занадто мало, дуже повільно, повільніше від мене;
- г) вулиця ліворуч, зробити поспіхом, піклуватися про менших, будинок навпроти.

6. Визначте рядок, в якому всі словосполучення побудовані правильно:

- а) сильний дощ, о восьмій годині, ходити лісами, важливі міроприємства;
- б) сподіватися на розуміння, план заходів, брати участь, зітерти з дошки;
- в) спілкуватися на рідній мові, приймати участь, підписка газет, здати екзамени;
- г) відкрити вікно, відійти у небуття, слідуючий раз, записати адрес;
- г) урок по плану, перевірити вчасно, дякувати вам, піти за водою.

II. Тестові завдання з вибором кількох правильних відповідей

1. Визначте правильні твердження:

- а) непоширені словосполучення утворені поєднанням двох повнозначних слів;
- б) керування – це тип зв'язку між словами, що поєднані за допомогою сполучників;
- в) головне слово у словосполученні може виражатися будь-якою частиною мови;
- г) узгодження – це тип зв'язку між словами, при якому залежне слово вживається в тому самому роді, числі й відмінку, що й головне;
- г) прилягання – це тип зв'язку між словами, при якому залежне слово є змінним;
- д) залежне слово у словосполученні не може стояти перед або після головного.

2. Визначте рядки із словосполученнями, в яких залежні слова стоять перед головними:

- а) дуже суттєво, приємно згадати, щедро нагороджений;
- б) хвалитися успіхами, золота нива, вірний товариш;
- в) завітати до сусіда, радіти з перемоги, цікавіший від усіх;
- г) третій урок, дзвінко сміятися, надзвичайно красиво;
- г) моє завдання, щедро пригостити, достатньо насичений;
- д) грамотно написано, промовити на вухо, галасливіший від інших.

3. Визначте іменні (займенникові) словосполучення за морфологічним вираженням головного слова:

- а) манера поведінки, наші негаразди, моє село;
- б) ми з учителькою, дехто з інженерів, кожен з вас;
- в) дещо з фактів, ніякий серед родичів, щось загадкове;
- г) вірний слову, усіялке начиння, ця вуличка;
- г) один з кращих, дехто з сучасників, вся родина;

д) я з подругою, хтось із семи, кожна із сімейства.

III. Тестові завдання на встановлення відповідності

До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою

1. Установіть відповідність між словосполученням та його характеристикою.

- 1) Брат і сестра;
- 2) дамоклів меч;
- 3) осінь прилинула;
- 4) щасливий випадок;
- 5) люблю музику.
- А) Фразеологізм;
- Б) головне слово стоїть перед залежним;
- В) головне слово стоїть після залежного;
- Г) поширене словосполучення;
- Ґ) граматична основа;
- Д) поєднання слів сурядним зв'язком.

2. Установіть відповідність між словосполученнями та їх видом за морфологічним вираженням головного слова.

- 1) Хтось із нас;
- 2) золотокоса осінь;
- 3) слухаю уважно;
- 4) червоний від сорому;
- 5) троє з шести.
- А) Іменникові;
- Б) дієслівні;
- В) прикметникові;
- Г) числівникові;
- Ґ) прислівникові;

Д) займенникові.

3. Установіть відповідність між словосполученням та його характеристикою.

- 1) Надія на краще;
  - 2) міцно забити дошку;
  - 3) квіти шани ветеранам;
  - 4) радий зустрічі;
  - 5) поновлюваний щодня.
- А) Просте, керування, прикметникове;
  - Б) складне, керування, іменникове;
  - В) просте, прилягання, дієслівне;
  - Г) просте, керування, іменникове,
  - Ґ) просте, узгодження, займенникове;
  - Д) складне, керування, прилягання, дієслівне.